

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/153/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313231381
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2313231381.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holič a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci navrhovateľa: Intrum Justitia Slovakia s.r.o., so sídlom Bratislava, Karadžičova 8, IČO: 35 831 154, zast.: JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Bratislava, Karadžičova 8, P.O.BOX 205, proti odporcovi: J. L., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom F., O. XXXX/XX, t.č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou O. J., zamestnankyňou Okresného súdu Galanta, o zaplatenie 903,05 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 17C/271/2014-52 zo dňa 23.10.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh zamietol a odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne citáciou ust. § 52 ods. 1 až 3, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 písm. a), § 4 ods. 1, 2, 4, 5 a 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Súd dospel k záveru, že z predložených listinných dôkazov nemal za preukázané tvrdenia navrhovateľa uvedené v návrhu ohľadne dlžnej sumy. Navrhovateľ nijako súdu nepreukázal, kedy, koľko odporca uhradil na základe zmluvy, kedy si prestal plniť zmluvné povinnosti, ako dospel k žalovanej sume, k akému dňu a z akej sumy boli vypočítané úroky vo výške 73,79 Eur ako aj istina vo výške 829,26 Eur. K uvedeným sumám nebolo možné dospieť ani na základe doloženej špecifikácie odovzdanej pohľadávky (č.l. 3 spisu). Vzhľadom k tomu, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah, súd je povinný skúmať uzatvorenú zmluvu a chrániť práva spotrebiteľa, navyše sa jedná o návrhové konanie a navrhovateľ nesie dôkazné bremeno (bremeno tvrdenia aj bremeno dôkazu). Keďže navrhovateľ je v konaní zastúpený advokátom, je nutné konštatovať, že advokát musí poznať právo a súd z tohto faktu vychádza, musí poznať, aké náležitosti musí obsahovať návrh a rovnako musí vedieť, že k návrhu je potrebné doložiť všetky listinné dôkazy na preukázanie tvrdení uvedených v návrhu. Preto súd nemôže vyzývať (s poukazom na § 101, § 120 O.s.p. a dodržiavanie zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti účastníkov konania) účastníka konania na preukázanie svojich tvrdení, a pri svojom rozhodovaní v merite veci vychádza z toho, čo účastník v konaní preukáže a to ku dňu, kedy rozhoduje. Tu súd poukazuje aj na to, že na dôkazy predložené po vyhlásení rozsudku nie je možné prihliadať. S poukazom na nález Ústavného súdu SR pod číslom konania I. ÚS 38/2013-50 zo dňa 24.10.2013 súd konštatuje, že k odňatiu možnosti konať pred súdom nedochádza ani údajným porušením zásady kontradiktórnosti ako základnej súčasti práva na spravodlivý proces. Táto zásada znamená, že obom stranám konania musí byť daná možnosť zoznámiť sa so stanoviskami a dôkazmi predloženými súdu s cieľom ovplyvniť jeho rozhodnutie - či už protistranou alebo na konaní nezúčastneným subjektom, od ktorého si prípadne súd takéto vyjadrenie alebo dôkaz môže vyžiadať -

a vyjadriť sa k nim (porovnaj Kmec, J., Kosář, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 740). Kontradiktórnosť je prenos dôkazného bremena zo súdu na účastníkov sporu, resp. rokovací spôsob súdneho procesu. Právo na kontradiktórny proces nemá absolútny charakter a jeho rozsah sa môže líšiť najmä v závislosti na zvláštnostiach daného konania. Nebráni súdu, aby od tohto pravidla v záujme procesnej ekonomie upustil, ak je zrejmé, že nezoznámenie účastníka konania napr. so stanoviskom iných účastníkov nemôže mať akýkoľvek vplyv na výsledok konania pred nimi. Po oboznámení sa s úverovou zmluvou mal súd za preukázané, že táto obsahovala všetky zákonné náležitosti ako aj písomnú formu, bola teda uzatvorená platne. Na jej základe bol odporcovi poskytnutý a vyplatený úver vo výške 1.593,31 Eur. Súd mal za preukázané, že navrhovateľ si svoju povinnosť poskytnúť úver splnil, ďalej však súd nevie, na základe doložených listinných dôkazov preskúmať, či si odporca svoju povinnosť plnil riadne a včas, resp. do kedy si ju plnil a kedy svoje povinnosti prestal plniť. Na základe uvedeného súd rozhodol tak, ako to vyplýva z enuciatu rozhodnutia a návrh v celom rozsahu zamietol, nakoľko navrhovateľ nepreukázal svoje tvrdenia, čím neuniesol dôkazné bremeno. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., odporca bol v konaní plne úspešný, avšak žiadne trovy konania mu nevznikli, preto mu ich náhradu súd nepriznal. Súd rovnako nepriznal náhradu trov konania ani vedľajšiemu účastníkovi, pretože tento bol v konaní nečinný.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie navrhovateľ, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil a v plnom rozsahu vyhovel žalobnému návrhu, zároveň si uplatnil trovy konania, uplatniac odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.. Navrhovateľ poukázal na to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je zmätočné a nepreskúmateľné, skutkové zistenia súd prvého stupňa sú nesprávne. Z predloženej zmluvy o splátkovom úvere je možné zistiť, že konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 20.03.2011, v čase podania žaloby bol splatný celý neuhradený úver. Špecifikáciou pohľadávky vyhotovenou právnym predchodcom navrhovateľa bolo preukázané, že zostala neuhradená istina žalovanej pohľadávky v sume 829,26 Eur, riadne úroky v sume 73,79 Eur, spolu 903,05 Eur. Z odôvodnenia rozsudku nie je vôbec zrejmé, či súd uvedené dôkazy vykonal. Odvolateľ poukázal aj na to, že súd v skrátanom konaní najprv vydal platobný rozkaz, keď mal preukázanú dôvodnosť nároku, pričom nedošlo k žiadnej zmene skutkového stavu a ani k zmene v predložených dôkazoch.

Odporca odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 O.s.p.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

V zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykonal. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

V zmysle § 132 Občianskeho súdneho poriadku dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivosti prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci.

Citované ustanovenia zakotvujú dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, teda povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

Hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

Súd prvého stupňa túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v ktorých súd skonštatoval, že Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. však súd rozhodne o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým prípustnosť dovolania. (porovnaj aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 37/1993 a pod R 125/1999). Odňatie možnosti konať pred súdom s následkom prípustnosti dovolania nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykonal (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. apríla 2012, sp. zn. 6 Cdo 51/2012). Súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odňatie možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 veta druhá O.s.p. je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Toto oprávnenie súdu sa neviaže na návrhy účastníka konania (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14.09.2011, sp. zn. 6 Cdo 153/2011).

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, v ktorom súd skonštatoval, že dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach; od navrhnutia dôkazu cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 157 ods. 2 Občiansky súdny poriadok). Skutočnosť, že okresný súd a ani následne krajský súd neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľom, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práv na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa Ústavného súdu Slovenskej

republiky bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 350/08 z 30. septembra 2010).

Odvolačný súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh navrhovateľa je v celom rozsahu nedôvodný.

Navrhovateľ sa svojim písomným podaním, doručeným súdu prvého stupňa dňa 27.11.2013 domáhal, aby súd odporcu zaviazal na zaplatenie istiny vo výške 903,05 Eur s príslušenstvom. Svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 30.03.2006 uzatvoril právny predchodca navrhovateľa - Slovenská sporiteľňa, a.s. s odporcom Zmluvu o splátkovom úvere číslo 0233203538 podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Súčasťou zmluvy sú aj všeobecné obchodné podmienky. Na základe ustanovenia článku I zmluvy bol odporca povinný splácať poskytnutý úver vo výške 1.593,31 Eur v pravidelných mesačných splátkach po 41,99 Eur, vždy k 20. dňu v mesiaci a to od 20.04.2006 do 20.03.2011. Odporca bol povinný za poskytnutý úver platiť navrhovateľovi úrok vo výške 17,70% ročne. Odporca splatil svoj záväzok len čiastočne, pričom predmetom návrhu je nesplatená istina vo výške 829,26 Eur a úrok vo výške 73,79 Eur, spolu 903,05 Eur. Navrhovateľ ďalej požadoval svojim návrhom od odporcu aj zaplatenie úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Navrhovateľ si uplatnil nárok zo zmluvy o splátkovom úvere vyjadrený istinou vo výške 903,05 Eur a úrokom z omeškania z istiny 829,26 Eur od 21.03.2011 (t.j. po splatnosti poslednej splátky istiny) do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania.

Z obsahu spisu, konkrétne zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0233203538 možno považovať za preukázané v návrhu uvedené tvrdenia, t.j. že úver bol poskytnutý za tých podmienok, ako to navrhovateľ uviedol v návrhu. Zmluva bola uzatvorená dňa 30.03.2006, s dohodnutou výškou úveru 48.000,- Sk (1.593,31 Eur) a úrokovou sadzbou 17,70% ročne, RPMN 9,60 %, s lehotou splatnosti 60 mesiacov, s mesačnou splátkou 1.265,- Sk (41,99 Eur) splatnou vždy do 20. dňa v mesiaci, pričom dátum prvej a poslednej splátky bol určený na dni 20.04.2006 a 20.03.2011, poplatok za správu úveru 50,- Sk mesačne (1,66 Eur). Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 28.03.2013 medzi spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s. so sídlom v Bratislave (postupca) a spoločnosťou Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. so sídlom v Bratislave (postupník) bola pohľadávka voči odporcovi postúpená na navrhovateľa. Túto zmluvu navrhovateľ súdu nepredložil, súd však vychádza z toho, že toto postúpenie bolo odporcovi oznámené listom zo dňa 05.04.2013, preto je daná aktívna legitímácia navrhovateľa.

Odvolačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom prvostupňového súdu o nesplnení dôkaznej povinnosti a neunesení dôkazného bremena, poukazujúc na to, že navrhovateľ v sporovom konaní, ktoré sa začína podaním návrhu, je povinný uviesť skutočnosti, o ktoré sa opiera jeho právo alebo iný nárok. Podstatou tejto povinnosti je tvrdenie skutočností rozhodujúcich z hľadiska veci samej. Odporca ako druhá procesná strana má povinnosť tvrdiť skutočnosti, ktoré vo svojej podstate znamenajú alebo znamenali, že právo (nárok) navrhovateľa nevzniklo, zaniklo, zmenilo sa, prípadne je tu iná prekážka pre jeho súdne uplatnenie. Tieto povinnosti tvrdenia sú základom pre bremeno tvrdenia, ktoré spravidla zaťažuje obe protistojace procesné strany. Neunesenie bremena tvrdenia vyúsťuje do procesného neúspechu toho účastníka sporu, ktorý nedokázal formulovať tvrdenia o konkrétnych skutočnostiach, ak tieto skutočnosti boli predpokladom na použitie pravidla správania obsiahnutého v právnej norme. Každého z účastníkov sporového občianskeho súdneho konania zaťažuje povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (tzv. dôkazná povinnosť). Cieľom tejto dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Nesplnenie tejto dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

Odvolačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom prvostupňového súdu, keď z predložených listinných dôkazov nemožno považovať za preukázané tvrdenia navrhovateľa uvedené

v návrhu ohľadne dlžnej sumy. Navrhovateľ nijako súdu nepreukázal, kedy, koľko odporca uhradil na základe zmluvy, kedy si prestal plniť zmluvné povinnosti, ako dospel k žalovanej sume, k akému dňu a z akej sumy boli vypočítané úroky vo výške 73,79 Eur ako aj istina vo výške 829,26 Eur. K uvedeným sumám nebolo možné dospieť ani na základe doloženej špecifikácie odovzdanej pohľadávky (č.l. 3 spisu). Z obsahu zmluvy a z podaného návrhu vyplynulo, že odporca poskytnutý úver čiastočne splatil, preto bolo nevyhnutným skúmať, kedy jednotlivé splátky úveru realizoval a ako tieto boli zo strany veriteľa započítané, aby bolo možné ustáliť, či a koľko zostáva dlžníkovi ešte zaplatiť, zohľadniac pritom normy spotrebiteľského práva. Toto nebolo možné len na základe skutočností tvrdených a preukázaných zo strany navrhovateľa, ktorý špecifikoval len zostatok dlžnej istiny a úrokov, bez možnosti verifikácie správnosti takejto špecifikácie.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvého stupňa návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane rovnako vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania, potvrdil.

V odvolacom konaní plne úspešnému odporcovi vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému navrhovateľovi, odporca si však náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a z obsahu spisu mu ani žiadne trovy nevyplývajú, preto bolo dôvodné odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznať.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.